

DEZBATERE, REFLECȚIE, CREAȚIE – SESIUNE DE COMUNICĂRI ȘTIINȚIFICE, CREAȚII ARTISTICE ȘI PREZENTĂRI LITERARE DESPRE HOLOCAUST

Profesor Morar Ioana Alexandra,
Școala Gimnazială „Iuliu Hațieganu”, Cluj-Napoca

MOTTO: „Să nu fii o victimă, să nu fii un făptuitor, dar, mai presus de toate, să nu fii spectator”. (Yehuda Bauer)

Proiectul educațional *Dezbatere, reflecție, creație – sesiune de comunicări științifice, creații artistice și prezentări literare despre Holocaust* este destinat cu precădere elevilor de clasa a VII-a și a fost conceput pentru a răspunde necesității și dorinței elevilor de gimnaziu de a se implica în activități cultural-educative care să le pună în valoare cunoștințele dobândite la diverse discipline de studiu, aparținând mai multor arii curriculare: Om și societate, Limbă și comunicare, Arte.

Atât în perioada pandemiei de Covid-19, cât și în perioada premergătoare acesteia, am identificat la elevi dorința de a se implica în activități culturale și în concursuri școlare care să le pună în lumină cunoștințele dobândite la orele de Istorie ori Educație socială. În plus, am observat disponibilitatea elevilor, inclusiv a celor cu CES, de a realiza produse inovative, proiecte ample ori activități de cercetare și investigație pornind de la unele subiecte date. Întrucât olimpiadele permit în general participarea unui număr restrâns de elevi cu rezultate școlare deosebite (de exemplu *Olimpiada de Istorie* se organizează doar pentru elevii de clasele VIII-XII, în timp ce pentru disciplina Educație socială nu se organizează un astfel de concurs încă) și deoarece la aceste concursuri se evaluează doar anumite cunoștințe pe baza unei probe clasice, teoretice, am considerat oportun un astfel de proiect educațional, care presupune pregătirea elevilor de clasa a VII-a pentru participarea la o sesiune de comunicări științifice despre Holocaust și organizarea unui eveniment cultural-artistic pentru elevi.

Componenta transdisciplinară a acestui proiect (Istorie, Educație socială, Limba engleză, Limba franceză, TIC, Religie, Desen și pictură) oferă posibilitatea elevilor care posedă diferite tipuri de inteligență să se implice, alegând ce fel de contribuție doresc să aibă sau modalitatea prin care doresc să aprofundeze problema Holocaustului și a drepturilor omului. În plus, prin participarea elevilor din diferite medii sociale, dar și a elevilor cu CES, proiectul favorizează integrarea și oferă tuturor actorilor educaționali

posibilitatea de a se exprima cultural, în contexte formale (*Sesiunea de comunicări științifice, creații artistice și prezentări literare*) sau nonformale (vizite tematice, tururi ghidate, vizionarea de documentare și filme artistice).

Scopul acestui proiect este stimularea interesului elevilor de clasa a VII-a față de problematica Holocaustului și a respectării drepturilor omului. De asemenea, prin implementarea acestui proiect se urmărește crearea la elevii participanți a unor competențe specifice, precum: cunoașterea unor termeni aparținând culturii și civilizației evreilor, redactarea de eseuri, referate și prezentări literare, crearea unor lucrări artistice despre istoria evreilor, creșterea încrederii elevilor față de capacitatea proprie de investigație și creație originală, dar și dezvoltarea capacității elevilor de a emite judecăți de valoare și reflecții asupra importanței respectării drepturilor omului.

Trebuie menționat că printre partenerii oficiali ai acestui proiect se numără **TOLI – The Olga Lengyel Institute for Holocaust and Human Rights**. Acesta are ca misiune principală instruirea profesorilor din întreaga lume pentru educarea elevilor în spiritul respectării drepturilor tuturor categoriilor de persoane și implementarea unor proiecte educaționale valoroase, adresate tinerilor, în cadrul cărora aceștia să își exerseze gândirea critică, reflexivă, și să își însușească valori democratice. Suportul oferit de TOLI se concretizează în sesiuni de pregătire pentru dascăli, în furnizarea unor resurse educaționale accesibile tuturor participanților la proiect, în posibilitatea creării unor conexiuni cu profesori și școli din întreaga lume, precum și în oferirea unui mini-grant pentru implementarea unor proiecte educative în școli.

Printre **obiectivele** acestui proiect se numără așadar sensibilizarea elevilor privind tematica Holocaustului, demonstrată prin angajarea voluntară a elevilor în activități de cercetare, lectură și creație artistică pe tema Holocaustului, crearea la elevii implicați în proiect a competenței de a scrie un eseu istoric în limba română sau într-o limbă străină, de a crea o lucrare care să valorifice o investigație istorică, de a alcătui și de a parcurge o bibliografie științifică pe tema Holocaustului, dezvoltarea capacității elevilor implicați în proiect (inclusiv elevi cu CES) de a vorbi în public, de a face o sinteză și de a prezenta produsele propriei munci sau activități de cercetare/investigație istorică, respectând timpul alocat în cadrul unui eveniment cultural-artistice cu mai mulți participanți, familiarizarea elevilor participanți la proiect cu aplicații ca Powerpoint, Padlet sau Prezi, pentru crearea unor prezentări interactive și cât mai cuprinzătoare, atragerea comunității/părinților în sprijinirea activităților de cercetare, vizitarea și valorificarea elementelor de istorie locală a comunității evreiești, prin participarea elevilor la vizitele tematice și la *Sesiunea de comunicări științifice, creații artistice și prezentări literare*.

Seria activităților prevăzute în proiect debutează în mod firesc cu etapa **Managementului general**, precum și cu **Organizarea echipei și stabilirea strategiei de lucru**. Fiind un proiect județean, inclus în C.P.E.E.J. al I.Ș.J., considerăm importantă etapa **Campaniei de informare**, care constă în întocmirea unei baze de date cu școlile din județ, iar mai apoi cu selectarea unor unități din mediile urban și rural care vor fi invitate să participe cu elevi la *Sesiunea de comunicări științifice, creații artistice și prezentări literare despre Holocaust*, după ce vor fi desfășurate în prealabil activități de învățare și cercetare pe tema Holocaustului la diferite ore de curs. **Coordonarea și organizarea activităților cultural-educative multidisciplinare** are în vedere pregătirea elevilor pentru realizarea unor proiecte educaționale multidisciplinare, prin participarea lor la ateliere de istorie, prin susținerea unor lecții dedicate istoriei evreilor, dar și prin organizarea unor vizite tematice la muzee și locuri simbol pentru istoria comunității evreiești (cu participarea unor reprezentanți ai comunității evreiești din Cluj-Napoca), cu scopul alfabetizării vizuale, pornind de la tematica Holocaustului. În cadrul orelor din aria curriculară Limbă și comunicare se vor organiza ateliere de lectură și de traducere română-engleză și română-franceză a unor fragmente de text/proiect istoric. În cadrul orelor de Educație socială se vor organiza dezbateri privind respectarea drepturilor omului, iar în cadrul orelor de Desen și pictură se va realiza pregătirea teoretică necesară realizării unor produse artistice calitative despre Holocaust. Activitățile pregătitoare desfășurate vor fi identice pentru elevii de la diferitele școli din județ, participante la proiect. În cadrul **evenimentului principal al proiectului**, *Sesiunea de comunicări științifice, creații artistice și prezentări literare despre Holocaust*, elevi din clasele a VII-a de la școlile organizatoare și de la cele invitate să participe își vor prezenta rezultatele activității lor de cercetare istorică și creațiile artistice sau vor susține prezentări interactive de carte, film ori documentar istoric pe tema Holocaustului. *Sesiunea de comunicări științifice, creații artistice și prezentări literare despre Holocaust* se organizează pe secțiuni. **Diseminarea proiectului și a rezultatelor obținute** se va desfășura într-o manieră inovativă, atât în cadrul consiliilor profesionale de încheiere a anului școlar de la școlile organizatoare, cât și pe paginile de facebook a școlilor implicate în proiect. În plus, prin intermediul unei reviste realizate în colaborare cu o editură din județ, ne dorim popularizarea produselor activității de cercetare, creație artistică și lectură a elevilor în rândurile comunității locale. Se dorește publicarea în presa locală a cel puțin unui articol despre activitatea centrală a proiectului.

În urma activităților din proiect se preconizează o creștere a interesului elevilor pentru studiul Holocaustului și a problematicii drepturilor omului, prin intermediul

diferitelor discipline școlare. Se prevede o creștere a disponibilității elevilor de a lucra în echipă, de a colabora, de a realiza schimburi de idei și de a promova **multiculturalitatea**. Elevii vor conștientiza importanța **participării active la construcția societății democratice**, cu scopul corectării derapajelor antisemite, xenofobe. Activitățile din proiect favorizează de asemenea schimbul de idei și bune practici între cadrele didactice.

Activitățile vor fi monitorizate permanent de către coordonatorii proiectului. La final, proiectul va fi evaluat prin următorii **indicatori calitativi**: creșterea interesului elevilor pentru studiul Holocaustului, receptivitatea elevilor față de crearea de produse inovative multidisciplinare, calitatea produselor științifice și artistice prezentate de elevi, interesul manifestat de profesorii participanți pentru continuarea proiectului anii următori, interesul manifestat de comunitate și de presa locală față de proiect. Dintre **indicatorii cantitativi** amintim: numărul de elevi înscriși la *Sesiunea de comunicări științifice, creații artistice și prezentări literare despre Holocaust*, numărul de profesori interesați de continuarea proiectului și numărul de proiecte realizate de elevi.

În ceea ce privește **continuarea și sustenabilitatea proiectului**, analiza chestionarelor completate de elevii participanți la proiect și ale profesorilor implicați va oferi informații despre posibilitatea continuării proiectului în anii următori. Masa rotundă organizată după evenimentul principal va oferi echipei de proiect posibilitatea de a propune modalități de îmbunătățire a desfășurării pregătirii teoretice a elevilor, de organizare a unor activități cât mai variate și interesante pentru toți actorii educaționali implicați. În plus, se vor discuta aspecte prin care se poate îmbunătăți calitatea produselor realizate și prezentate de elevi în cadrul *Sesiunii de comunicări științifice, creații artistice și prezentări literare*.

Pe lângă **promovarea** în social media, proiectul este **mediatizat** și în cadrul activităților metodice la diverse discipline școlare: Istorie, Limba și literatura română, Limba franceză, Limba engleză, Arte plastice, Religie. De asemenea, se dorește promovarea activității elevilor în presa locală, dar și prin publicarea unei reviste cu ISSN care să cuprindă lucrările elevilor.

Pe lângă descrierea și regulamentul proiectului, școlile invitate să participe la implementarea acestuia primesc și o **listă bibliografică** care se poate constitui într-un bun punct de plecare pentru studiu, analiză, reflecție și creație, etape esențiale ale realizării unor lucrări cu sens pe tema Holocaustului.

Implementarea acestui proiect în ultimii trei ani și colaborarea cu peste zece școli din județ ilustrează interesul elevilor și profesorilor pentru teme și activități legate de

Holocaust, precum și necesitatea și disponibilitatea principalilor actori educaționali de a se implica în studiu și în crearea unor lucrări științifice, literare sau artistice de calitate. Acordând o importanță deosebită **incluziunii**, am promovat în cadrul proiectului elevi cu CES, provenind din diferite medii sociale sau aflați în situații de risc. Participarea la activitățile proiectului a reprezentat, cu precădere pentru acești elevi, șansa de a se implica în activități extrașcolare care să le pună în lumină abilități unice, apreciate și valorizate mai puțin în cadrul activităților de învățare formale.

Considerăm că satisfacția elevilor și bucuria realizării schimburilor culturale și de informații cu alți adolescenți de vârsta lor din județ în cadrul diferitelor etape ale proiectului reprezintă cel mai bun indicator al reușitei noastre. În plus, feedback-ul pozitiv oferit de părinți și comunitate ne întăresc hotărârea de a continua să concepem și să implementăm proiecte similare și în viitor.

Bibliografie:

- Bolovan Sorina Paula, Marțian Nicoleta, Marțian Sorin, *A preda sau a învăța: dimensiunea interdisciplinară și metode active utilizate în învățarea istoriei și a religiei*, Cluj-Napoca, Editura Presa Universitară Clujeană, 2009;
- *Recomandări privind predarea și învățarea cu privire la Holocaust*, Alianța Internațională privind Comemorarea Holocaustului (IHRA), 2019;
- *Istoria evreilor. Holocaustul – Auxiliar didactic*, realizat de ISJ Dolj și CCD Dolj, Dolj, Editura Arves, s.a;
- *Raportul final al Comisiei Internaționale pentru Studiarea Holocaustului în România*, București, 2004;